

Başvuru Numarası : 2024/2503
Toplantı Tarihi/Sayısı : 12.03.2025/56
Karar Numarası : 2025/146
Başvuran : B.G.
Başvuran Vekili : Av. A.A.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; başvuranın müvekkilinin tutulduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Kurum personeli tarafından dilekçe hakkını kullanmasının ve sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkının engellendiği iddiası ile müvekkilinin sağlık hizmetlerinden faydalanmasının sağlanması ve dış tedavisinin tamamlanması için gereken işlemlerin ivedilikle yapılması taleplerine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran; müvekkili B.G.'nin nakledilmeden önce Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda diş (implant) tedavisine başlamış olduğunu ancak tedavisi tamamlanmadan şu an tutulmakta olduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini, müvekkilinin sağlık kayıtlarının tamamının Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gönderildiğini bu kapsamda tedavisinin geri kalanının tutulduğu İnfaz Kurumunda tamamlanması gerektiğini, Kurum personeli tarafından müvekkilinin Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine (Antalya ADSM) diş çap ve boylarına ilişkin gerekli evrak olmadan götürüldüğünü bu nedenle tedavisinin yapılamadığını, bu kez müvekkilinin diş çap ve boylarını içeren evrakı ilgili Antalya ADSM ve diğer kurumlardan bizzat temin ettiğini ve Kurum personeline teslim ettiğini, Antalya ADSM'ye gidilirken bu evrakın da mutlaka götürülmesi gerektiğini ifade etmesine rağmen ikinci kez yine evrak olmadan müvekkilinin Antalya ADSM'ye götürüldüğünü ve aynı şekilde tedavinin tamamlanamadığını, tedavinin ivedilikle tamamlanmaması halinde müvekkilin ağızda bulunan implant parçalarının kalıcı hasar bırakacağını, Antalya ADSM'nin de söz konusu belgeleri Kurumdan defalarca talep ettiğini ancak Kurum personelinin gereğini yapmadığını, müvekkilinin daha önce yazdığı dilekçelerle şikâyet hakkını kullanmış olması nedeniyle Kurum revirinde görevli "orta boylu, gözlüklü ve hafif kilolu" personelin müvekkiline hitaben "revire çıkarmayacağını, işlemleri geciktireceğini, bundan sonra sağlık ve revir ile ilgili herhangi bir şey yapmayacağını, taleplerini sürüncemede bırakacağını" ifade ettiğini, bu ifadelerinin ardından görevli personel

tarafından daha önce avukatı olarak bizzat teslim ettiği dış tedavisine ilişkin evrakın olmadığına dile getirildiğini; müvekkilinin 5/9/2024 tarihinde astım, deri döküntüsü, kan dolaşımına dair rahatsızlıklar ve boğaz ağrısı şikâyetiyle birkaç kez revire götürüldüğünü ancak revirde görevli hekimlerin tavır alması nedeniyle herhangi bir tedavi uygulanmadığını, müvekkilinin alerjik astım hastası olduğunu ve bu nedenle grip aşısının müvekkili için zaruri olduğunu ancak müvekkilinin 30/9/2024 tarihinde grip aşısı olma talebiyle dilekçe ile başvurmuş olmasına rağmen revir personeli tarafından cevap verilmediğini; yine müvekkili tarafından farklı taleplerle revir birimine yazılan 11/10/2024, 21/10/2024, 28/10/2024 ve 4/11/2024 tarihli dilekçelere de cevap verilmediğini, müvekkilinin Kurum personelinin bu tutumunu Kurum Müdürlüğüne iletmek için dilekçe sunduğunu ancak görevli infaz ve koruma memurları tarafından dilekçelerin işleme alınmadığını, bunun üzerine 8-9/11/2024 tarihlerinde yapılan avukat görüşü esnasında müvekkilinin söz konusu dilekçeyi kendisine teslim etmek istediğini ancak yine görevli personel tarafından engellendiğini, müvekkilinin Kurum personelinin hukuka aykırı tutum ve davranışlarına ilişkin pek çok kez İnfaz Hâkimliğine başvurduğunu, Kurum Müdürlüğü tarafından işleme alınan dilekçelerinden birinin İnfaz Hâkimliğine gönderildiğini, Antalya 2. İnfaz Hâkimliği tarafından ... E. ve ... K. sayılı dosyada müvekkilinin farklı tarihlerde birçok kez revire çıkarıldığından bahisle başvurusunun reddine karar verildiğini, müvekkilinin dilekçe ve sağlık hizmetlerinden yararlanma haklarının ihlal edildiğini iddia etmekte ve müvekkilinin dış tedavisinin tamamlanması ile sağlık hizmetlerinden yararlanmasının sağlanmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)"

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir."

6. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ..."

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(...)"

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(...)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir. (...)”

10. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinin kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

13. Başvuru; başvuranın müvekkilinin bulunduğu Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda görevli personel tarafından sağlık hakkının engellendiği, başvurmasına rağmen grip aşısı yapılmadığı, dilekçeyle talep etmesine karşın revire çıkarılmadığı; 5/9/2024 tarihinde rahatsızlıkları sebebiyle birkaç kez revire götürüldüğü ancak revirde görevli hekimlerin müvekkiline tavır alması nedeniyle hiçbir tedavinin uygulanmadığı, farklı tarihlerde birçok kez dilekçeyle talep etmesine rağmen kan sonuçları ve sağlık raporlarının müvekkiline verilmediği, dilekçelerine herhangi bir dönüş yapılmadığı, diş ipi satın almasına müsaade edilmediği ve diş tedavisinin tamamlanması için gereken sağlık evrakının gönderilmesi ile doğru implant parçalarının edinilmesi

hususunda ilgili personel tarafından gerekli girişimlerde bulunulmadığı iddialarıyla müvekkilinin dış tedavisinin tamamlanması ile sağlık hizmetlerinden yararlanmasının sağlanması taleplerine ilişkindir.

14. Başvuru kapsamında yapılan inceleme neticesinde başvuranın müvekkili olan B.G.'nin şikayetleriyle ilgili olarak Antalya İnfaz Hâkimliğine şikâyetle bulunduğu, Antalya 2. İnfaz Hâkimliği tarafından görülen dosyaya Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından sunulan 4/10/2024 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda, “... 16/8/2023, 20/12/2023, 24/4/2024 ve 2/10/2024 tarihlerinde Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesine sevkleri gerçekleştirildiği, adı geçene [B.G.] implant malzemelerini getiren firmanın malzemelerini eksik getirmesi nedeni ile tedavisi tamamlanamamış olup, son olarak firmadan malzemelerin temin edildiği ve 2/10/2024 tarihinde sevki gerçekleştirilmiş olup Antalya Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesinde doktoru bulunmaması nedeni ile adı geçene randevu planlandığı ve ilgili evrakların yazımız ekinde gönderildiği...” hususu ifade edilmiştir.

15. Antalya 2. İnfaz Hâkimliğinin 7/10/2024 tarihli ve ... E., ... K. sayılı dosyası kapsamında yapılan yargılama neticesinde; “her ne kadar hükümlü [B.G.] dilekçesi ile hastane sevkini yapılmadığını, ilaçlarının verilmediğini ve yazdığı dilekçelere cevap verilmediğini, tedavilerinin kurum reviri tarafından yıllardır geciktirildiğini, revirde muhatap bulamadığını belirterek sonuç olarak tedavilerinin aksamadan yapılmasını talep etmiş ise de; Antalya S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün 4/10/2024 tarihli ... sayılı yazı cevabı ve ekinde yer alan belgeler dikkate alındığında hükümlünün şikâyetinin reddine karar vermek gerekmiş ...” denilerek şikâyetin reddine kararı verildiği anlaşılmıştır.

16. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

17. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye